

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Orationibus Iaculatoriis Libri IV. Ascetici, Seu ad exercitationem spectantes

Balinghem, Antoine de

Antverpiae, 1618

Cap. VI. De crebritate orationum iaculatoriarum quanta ea esse debeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51085)

CAPUT VI.

*De crebritate orationum iaculatoriarum
quanta ea esse debeat.*

DIFFICILE admodum est statuere, quàm cuique frequenter sit ad Deum aspirandum: quemadmodum enim alius alio occupator est, alius alio orandi studiosior: magna item est morum, naturarum, cōstitutionum, viriūque tum corporis tum animi varietas, & quod caput est, non omnibus æquè insita est ad pietatem Dei que cultum propensio: ita magnam etiam in huiusce virtutis cultu frequentia que varietatē existere necesse est.

Vidimus supra quanta animi contentione sententiarūq; grauitate sancti Patres creberrimum ipsius vsum suadeant: neque verò obscurum est, idem à Christo Domino sanctisque Apostolis non semel præscribi, vt sic nullum vitæ punctum effluat, quo Dei. Opt. Max. memoria animo non obuersetur: nam vt verè Bernardus, tempus illud omne quo de Deo non cogitas existima tibi perisse, quare in omni actu, vel cogitatu tuo Deum tibi adesse memorare. Et sanè si Monarcha à fide alienus eum se diem perdidisse quæretur apud amicos quo nemini benefecisset: quantò censebit dolebitq; magis illud tem-

Inspecu
lo Mo-
nacho-
rum.

Suetonius in
Tito.

pus sibi periisse vir pius, quo Dei recordatione posita terrenis rebus animum, inanibusque & noxiis fortasse non tam occupauit, quàm infecit, atque sc̄dauit?

673.

Querebatur quidē Iob se doloribus confectū, atque prostratum, vacuos mēses habuisse: an nō is habet menses, & dies, & tempora vacua, qui (vt loquitur Gregorius) quamlibet multū vixerit, ætatis suæ tempora in vanitate consumit, cælestium quidem oblitus, Deiq; immemor, humanarū autem rerum, caducarūq; plus equo memor? Contra quā is beatus de quo illud psalmographi prædicari potest. *Et dies pleni inuenientur in eis.* Plenus dierū dicitur, (ait Gregorius) cui nequaquā dies sui percundo transeunt, sed ex quotidiana mercede orationis, apud iustū ludicem, & postquam transacti fuerint, reseruantur. Plenus dierum moritur, quia subsequente luce ex mercede quotidianarum orationum, deposito corruptionis pōdere ad incorruptionem spiritalis patriæ mutatur: plenus dierum moritur, cui labentes anni non transeunt, sed stantium actuum retributione solidantur: plenus dierum moritur, quia per hæc transeuntia tempora, id quod non transit operatur.] Hæc Gregorius, quæ quidem de qualibet actione studiosa ab eo dicta ad orationem accomodauimus.

Quisquis itaq; orationi se dat totum, is de-
mum

Psal. 74.
10.Lib. 35.
in Iob.,
cap. 24.
& 25.

nam uiuit plenos dies ac solidos, eiusque sunt opera plena coram Deo: & quamquam immaturâ morte abripiatur, cōsummarus in breui expleuerit tempora multa, non annorum ratione, sed meritorū. Quod à sacris literis haud facile, teste Gregorio, asseritur nisi de eo, cuius ab iisdem vita laudatur. Implet autem is dies suos, quia nullum vitæ momentum ab orando vacuum sinit, actiones suas omnes, ante oratione præmunit atq; præfulcit, earum cursum progressumque comitatur semper oratio, ipsasque ad exitum perductas excipit & coronat. Quid multa? est ei oratio cibus, potus, exercitatio, voluptas, solatium, somnus, quies & omnia, neque se viuere existimat si vel minimùm ab orando desistat.

Apoc.
3. 1.Sap. 4.
13.Genes.
25. 8.

Sed quæ tandem uideretur huiusce exercitij crebritas (vt ad propositum reuertamur) posse omnibus & singulis præscribi, vt nec ab occupatissimo quoque iure sit repudianda? dicam in hac quæstione quæ à sanctis didici. D. quidem Chrysostomus ita scribit, oportet singulis horis vnâ preceptionem offerre Deo, vt orandi cursus diei cursum æquet.]

De orã-
do Deū
lib. 1.

Quemadmodum igitur sol 24. horis diem peragit integrum, ita nos ipsius iter consecrantes eiusque cursus mensuram ad vitæ nostræ regulam aptantes, in horas singulas

S 5 quibus

quibus vigil est animus, breuiter ad Deum
aspiremus. Cuius quidem rei etiam ab ipsa
horæ etymologia, causam atque inuitamen-
tum humanus licet. Cùm enim hora ab He-
bræo אור or ducatur, quod quidem lucem
atque interdum solem significat à radice so-
ni eiusdem אור or id est, illuxit, seu illumi-
natus est) quid à nobis hæc aliud exigit ety-
mologia, quàm vt quauis hora, quod ipsamet
A sonat hora, quodq; eius vi & notione cõ-
tinetur, lucem nimirum ab ipso fontis luce,
quippe tenebricosi, suppliciter postulemus,
illa Davidis vsurpantes identidem: Illumina
oculos meos ne vmquam obdormiam in
morte, nequando dicat inimicus meus, Præ-
ualui aduersus eum. Faciem tuam illumina
super seruum tuum, & doce me iustifica-
tiones tuas. Illuminate his qui in tenebris &
in vmbra mortis sedent. Emitte lucem tuã &
veritatẽ tuam. Sed quas ipse Chrysostomus?
sui seu præcepti seu consilij, grauissimas ad-
fert rationes; pretium erit operæ audire.

Lib. 2.
de orã-
do Deũ.

Quemadmodum inquit, ciuitas quæ muris
cincta non est, facilè venit in potestatem ho-
stium, propterea quòd profus absit id, quo
fuerat hostium incursus arcendus, sic & ani-
mam non munitam precibus, Diabolus faci-
lè in suam redigit ditionem, nec multo ne-
gotio omni genere scelerum implet. Nam
primùm quidem ad animam precibus com-
munitam

munitam non audet propius accedere, metuens robur ac fortitudinem quam illi deprecatio subministravit, magis vegetans animum, quam cibus vegetat corpora. Ad hæc qui precantur serio, non sustinent quidquam admittere indignum precatione, sed reuerentes Deum, quicum modo collocuti fuerunt, citò repellunt omnem mali spiritus molitionem, apud se reputantes quantum scelus sit, eum qui paulo antè cum Deo sermonem miscuerit, qui que ab eo pudicitiam ac sanctimoniam petierit, extemplò ad Diabolum deficere, fœdâsque voluptates in animum admittere, ac Diabolo præbere aditum in peccatus, quod paulo antè Deus inuiserit, ac dæmoniis concedere irruptionem in animas, in quas Spiritus sancti gratia plurimam exercuit benignitatem ac sollicitudinem. Hæc Chrysostomus.

Magna igitur omnino res est, multumque expetendus horariæ huiusce orationis fructus, qua & contra dæmonem præsidium, & aduersus peccati genus omne validissima parantur arma.

Idem tria maximè tempora, horarumque spatia vult oratione præmunita, matutinum scilicet, meridianum, ac solis crepusculum. Dic mihi, inquit, quâ fronte solem intueberis nisi prius adoraueris qui lumen illud dulcissimum oculis mittit? quo pacto frueris mensâ

Lib. r.
sub fi.
nem.

mensâ nisi prius adoraueris eum qui tibi tantum bonorum largitur ac suppeditat? Quam spe trades teipsum nocturno tempore, qualibus cum insomniis putas tibi rem fore, nisi teipsum praemuniueris orando, sed incustoditus ad somnum accesseris? Nimirum contemptibilem captumque facile teipsum praebebis sceleratissimis spiritibus, qui continenter obambulât obseruantes nos, ut si quem deprehenderint nudatum deprecationis praesidio, protinus abripiant: si nos conspexerint deprecatione munitos, illico resiliunt non aliter quam praedones ac facinorosi ubi conspiciunt militis gladium in caput suum vibrari. Quod si contingat aliquem esse nudum deprecationis praesidio, hic auulsus deportatur a demonibus, & in calamitates variaque mala impellitur.

Lib. de
perfe-
ctione
vitae c. 5.

His consentanea scribit Bonauentura in haec verba. Quacunque hora lucratur homo oratione deuota plusquam valeat totus mundus, quia tali oratione acquirit homo regnum caelorum, sed de harum emolumento latius infra dicendum erit.

Ac piorum quidem numquam satis laudata consuetudo, quam se audito horae pulsu cruce consignant, multum fauet Chryostomo ac Bonauenturae: hoc enim factitant imitatione praefectorum, quorum id ipsum more receptum erat: cuius rei sane luculentum exstat monumentum in conuersione sanctae Afrae & Sociarum
mar-

martyrum. Ego (ait ibi quidā Ethnicus ad S. Afram) cognoui eos (sanctos scilicet Narcisum & Fœlicem) serò ad te venisse, & scio quia Christiani erant, nam omni horâ signabant frontes suas signo crucis in qua Christus eorum passus est.] Porrò crucis formationem inter iaculatorias orationes referri nemo dubitare potest, ea quippe sanctissime Trinitatis inuocatio vel expressa vel tacita continetur. Eâ palàm profiteretur quis fidem se dare eidem Trinitatis mysterio, vt & admirandæ Verbi Dei incarnationi, Christiq; Domini passioni. Eâ testatur se credere in Ecclesia existere peccatorum remissionem, seque æternæ vitæ spe sustentari. Cùm igitur crucis signum plurimas, tum fidei, tum spei ceterarumque virtutum (vt fusè Gretserus noster) complectatur actiones, meritò ad aspirationes reuocandum.

Lib. 3.
de cruce
c. 2. & 3.

Ad hæc Leo decimus Põtifex maximus mille dierũ condonationẽ indulfit pronũtiantibus in singulas horas Angelicam salutationẽ. Quod quidẽ nuperrimè instauratũ cõfirmatumq; à sanctissimo D. N. Paulo V. ita Lusitanorum animos ad Deiparæ cultũ accendit, vt omnibus summis iuxta ac infimis, omniq; hominũ ordini solemne sit horæ pulsu audito, illico rebus vniuersis posthabitis, aliaque cogitatione, & actione omni posita Deiparam capite etiam detecto salutare.

Quod

Quod quidē sibi vehementer placere non obscuro argumento anno 1614. palàm fecit Deus Opt. Max. vt omnes intelligant quantū illi curæ sit honor parentis suæ. Cū enim Conimbricæ (ciuitas est Lusitaniæ imprimis nobilis, Doctorūque domicilium) operiretur quidam certum hominem à quo capitali odio diffidebat, sclopo instructus, vt transeuntem illum incautum transfoderet, cumq; is postquam sibi visus esset rectè collimasse (oculoque mensus esset tempus quo alteri opus esset vt vsque eo ambulando progrediretur, dum ei foret ex aduerso) sclopū displosisset, ignemque puluis concepisset, atque ex eo emissus globus magno fragore cōpleisset omnia; mira res & ferè post homines natos inaudita: abiit homicida re infecta, atque in irritum omnes eius conatus cecidere: quòd alter audito horæ pulsu repenti constitit vt pro more Deiparam salutaret, nec ad eum loci pūctum pertigit quem scelestus ille oculos designarat. An potuit Deus efficacioribus testatum facere argumentis, tum quàm capiatur matris suæ cultu, tum quàm ab eo probetur horaria aspiratio, & precatio? Scio equidē quàm plurimos vel hoc nostro, vel patrum æuo frequentiores extitisse in hoc pietatis exercitio, at ea frequentia à nobis indicata est, ex sanctis Patribus piorūque consuetudine, quæ cuius hominum ordi-

dini

dini vsui esse possit. Qui autem id præstare
volet crebrius (quod quidem velle debent
omnes) eo etiam is vberius eximius qui ex
diuino colloquio colliguntur fructus perci-
piat necesse est.

Adhæc, quæ de horaria aspiratione sunt
allata, accipienda videntur de ea quidem
paulò longiore, quæque mens exterius dissi-
pata negotiis in sese colligatur, colligetur-
que Deo, ei que aliquantum adhærescat, in
eoque conquiescat nonnihil: breuioribus si-
quidem aspirationibus quæque momento
ferè perficiuntur, pius quisque, horam quã-
libet ac tempus omne quasi inferciat; ab iis-
que nullam eius partem abire sinet vacuam:
quippe cui res omnis, quamlibet exigua, gra-
dum faciat ad cælum, eumque ad Deum qua-
si manu ducat.

Postremùm quemadmodum postquam
B. Pachomio Angelus orandi mensuram
tum illi ipsi tum suis definiens, præscripsisset
vt diurnæ orationes (inquit Hieronymus)
duodecim fierent, & vespertinæ duodecim,
totidemque nocturnæ, ac illi visum esset ni-
mis exiguum Religiosorum perfectioni esse
istum numerum, id responsi retulit ab An-
gelo. Has constitui quas possent infirmiores
absque labore perficere; cæterùm qui perfe-
cti sunt, hac lege non indigent. Apud se
namque in propriis constituti cellulis orare
non

De vitis
PP. l. r.
c. 19.

288 DE ORAT. IACULATOR.
non desinunt qui puritate mentis, & diuinâ
contemplatione pascuntur. Hactenus An-
gelus ad B. Pachomium.

Sic quodâ Chrystomo Bonauenturaq;
traditum de horaria aspiratione, id quidem
cuius hominum ordini, conditioni, viribus-
que est consentaneum; potest enim quibus-
dam id semel, intra horæ spatium si non cre-
brius, at semel utique ab humanis sese nego-
tiis, ad seipsum, & ad Deum oratione reuo-
care; quamquam spiritualis, perfectionisque
vitæ cultoribus, religiosisque vniuersis si fe-
rat valetudo, non videatur intra hosce ter-
minos consistendum.

C A P V T VII.

*Superior & magis practica explicatio
eorum, quæ de horaria aspiratione
dicta sunt.*

LICET cuique sit integrum, de iis quas
varias hactenus attulimus iaculatorias
adhibere in horas singulas, non erit tamen
abs re, si eas etiam quæ ab ipsa hora, eiusque
fluxu ducuntur, atque ab iis quæ sacræ nobis
litteræ, aut horæ, aut breuioris cuiusq; tem-
poris mentione factâ, commendant vehe-
menter, in medium afferamus. Et quam-
quam non omnes illæ quas subijciam pos-
sint